

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αθήνα

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ

ΠΡΟΣ: Ως Πίνακας Διανομής

ΥΠΟΔΟΜΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΣ ΚΑΠ

ΜΟΝΑΔΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΡΟΩΝ &

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Πληροφορίες: Η. Τσεργούλας,

Ταχ. Διεύθυνση: Λεωφ. Αθηνών 58

Ταχ. Κώδικας: 10441, ΑΘΗΝΑ

Τηλέφωνο: 2105275102

E-mail: itsergoulas@mou.gr

Θέμα: «Διαδικασία συνέχισης πράξεων ΠΑΑ 2014-2022 στο ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027»

Σχετ.:

(α) Η πρόταση 3ης τροποποίησης του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027 βάσει και του υπ' αρ. 133018/21.05.2025 έγγραφο της Υπηρεσίας μας (Μονάδα Προγραμματισμού) με το οποίο ζητήθηκαν προτάσεις 3ης τροποποίησης ΣΣ ΚΑΠ,

(β) Οι Κατευθυντήριες Γραμμές Κλεισίματος των ΠΑΑ 2014–2022 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (C(2025) 4710 final),

(γ) Το άρθρο 155 παρ. 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, το οποίο επιτρέπει τη χρηματοδότηση, στο πλαίσιο του ΣΣ ΚΑΠ 2023–2027, δαπανών που σχετίζονται με νομικές δεσμεύσεις του ΠΑΑ 2014–2022, εφόσον η δαπάνη πραγματοποιείται μετά την 31.12.2025, η σχετική παρέμβαση προβλέπεται στο ΣΣ ΚΑΠ (με συμμόρφωση στον Κανονισμό 2021/2116) και εφαρμόζεται το ποσοστό συνεισφοράς ΕΓΤΑΑ, που έχει οριστεί στο ΣΣ ΚΑΠ

(δ) Η Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα στρατηγικά σχέδια της κοινής γεωργικής πολιτικής για την περίοδο 2028–2035 (COM(2025) 560 final – 2025/0255 (COD)), η οποία κατατέθηκε στις 5 Σεπτεμβρίου 2025 και εισάγει νέο ενιαίο πλαίσιο προγραμματισμού των παρεμβάσεων, όπου επενδυτικές παρεμβάσεις όπως

μεταποίηση αγροδιατροφικών προϊόντων, εγγειοβελτιωτικά και αγροτική οδοποιία ενδέχεται να αναδιαταχθούν ή να χρηματοδοτηθούν με διαφορετική αρχιτεκτονική και οι οποίες δεν συμπεριλαμβάνονται στις παρεμβάσεις της ΚΑΠ.

(ε) Το υπ' αρ. 707/14-03-2024 έγγραφό μας σχετικά με τις απαιτούμενες ενέργειες για ολοκλήρωση και απένταξη πράξεων του ΠΑΑ 2014-2022 ως προς το ΟΠΣΑΑ και το ΠΔΕ

Με το παρόν καθορίζονται οι άμεσες ενέργειες και τα ορόσημα για τη μεταφορά συνεχιζόμενων πράξεων από το ΠΑΑ 2014-2022 στο ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027, με στόχο την απρόσκοπτη δημοσιονομική και διοικητική μετάβαση, την έγκαιρη έκδοση των απαιτούμενων διοικητικών πράξεων και την προετοιμασία των πληρωμών στο νέο πλαίσιο.

Στις 11 Δεκεμβρίου 2025 υποβλήθηκε επίσημα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσω SFC2021, η 3^η τροποποίηση ΣΣ ΚΑΠ η οποία περιλαμβάνει την συμπερίληψη των ανειλημμένων / μεταφερόμενων νομικών δεσμεύσεων μέτρων/δράσεων του ΠΑΑ 2014-2022 σε αντίστοιχες δράσεις του ΣΣ ΚΑΠ, με ενδεικτικό προϋπολογισμό, όπως αποτυπώνεται στον συνημμένο πίνακα.

ΜΕΤΡΑ / ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΑΑ 2014-2022 ΜΕΤΑΦΕΡΟΜΕΝΑ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027	ΕΝΩΣΙΑΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ
M10.1.4 - Μείωση της ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα	Π3-70-1.7 - Ανειλημμένες υποχρεώσεις δράσης «10.1.04 Μείωση της ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα» του ΠΑΑ 2014-2022	19.463.339,00	22.898.046,00
M14.1 - Καλή μεταχείριση των Χοίρων ενσταβλισμένης εκτροφής	Π3-70-3.1 - Καλή μεταχείριση (ευζωία) των παραγωγικών ζώων	14.253.120,00	16.800.000,00
M8.1 - Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες	Π3-70-4.1 - Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος)	4.250.530,00	5.010.000,00
M4.3.1 - Υποδομές εγγείων βελτιώσεων	Π3-73-1.1 - Έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων	146.107.299,00	172.213.235,00

M8.3 - Πρόληψη ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων & M8.4 - Αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων	Π3-73-1.3 - Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και διατήρηση δασικών γενετικών πόρων	25.000.000,00	29.915.790,00
M4.3.1 - Υποδομές εγγείων βελτιώσεων	Π3-73-1.4 - Ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων που στοχεύουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας	20.000.000,00	23.573.531,00
M4.1.1 - Υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα της εκμετάλλευσης, M4.1.3 - Υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στη χρήση ΑΠΕ καθώς και στην προστασία του περιβάλλοντος (ως δαπάνες) & M4.5.1 - Υλοποίηση επενδύσεων με στόχο την ανθεκτικότητα, τη βιωσιμότητα και την ψηφιακή οικονομική ανάκαμψη των γεωργικών εκμεταλλεύσεων	Π3-73-2.1 - Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλλουν στην Ανταγωνιστικότητα	21.445.944,00	26.807.430,00
M4.1.2 - Υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος	Π3-73-2.2 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος	800.000,00	946.186,00
M4.2.1 - Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος Ι (γεωργικό προϊόν)	Π3-73-2.3 - Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση/εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων	50.000.000,00	62.500.000,00
M5.1.2 - Επενδύσεις πρόληψης και προστασίας του ζωικού κεφαλαίου από μεταδοτικές ασθένειες και φυσικές καταστροφές	Π3-73-2.4 - Επενδύσεις στη βιοασφάλεια των παραγωγικών ζώων	5.204.093,00	6.150.158,00

M5.1. 1 - Επενδύσεις σε προληπτικές δράσεις που αποσκοπούν στη μείωση των επιπτώσεων στο φυτικό κεφάλαιο & M5.2 - Επενδύσεις αποκατάστασης ζημιών	Π3-73-2.5 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα	5.546.587,00	6.533.853,00
M6.1 - Εγκατάσταση Νέων Γεωργών	Π3-75.1 - Εγκατάσταση γεωργών νεαρής ηλικίας	175.415.750,00	175.415.750,00
M3.1.2 - Στήριξη για νέα συμμετοχή σε εθνικά συστήματα ποιότητας	Π3-77-2.1 - Συστήματα Ποιότητας Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων	12.897.900,00	15.246.710,00
M16 - Συνεργασία	Π3-77-3.1 - Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας	2.155.800,00	3.016.042,00
M19.2 - Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER) (Δημόσια & Ιδιωτικά) & M19.3 - Στήριξη για την προπαρασκευή και την υλοποίηση της συνεργασίας (διακρατική και διατοπική)	Π3-77-4.2 - ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΣΩ ΤΟΥ LEADER (ΑΝΕΙΛΗΜΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ)	38.902.549,00	46.139.437,00
M2.1 - Χρήση συμβουλευτικών υπηρεσιών στο γεωργικό τομέα	Π3-78.2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και δασοκόμων και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders) καθώς και κατάρτιση Γεωργικών και Δασοκομικών Συμβούλων	20.000.000,00	23.754.903,00
Μεταφερόμενα Μέτρα/Δράσεις από το ΠΑΑ 2014-2022 στο ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027		561.442.911,00	636.921.071,00

Σύμφωνα με το άρθρο 86 «Επιλεξιμότητα δαπανών» παρ. 3 καν. (ΕΕ) 2021/2115 «Οι δαπάνες που καθίστανται επιλέξιμες λόγω τροποποίησης ενός στρατηγικού σχεδίου για την ΚΓΠ είναι επιλέξιμες για συνεισφορά από το ΕΓΤΑΑ από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος τροποποίησης στην Επιτροπή ή από την ημερομηνία κοινοποίησης της τροποποίησης που αναφέρεται στο άρθρο 119 παράγραφος 9.». Συνεπώς, ακόμα και πριν την έγκριση της 3^{ης} τροποποίησης ΣΣ ΚΑΠ από την Επιτροπή, οι δαπάνες που θα πληρωθούν από τον Οργανισμό

Πληρωμών στους δικαιούχους των νέων δαπανών ανειλημμένων/συνεχιζόμενων μέτρων/δράσεων ΠΑΑ 2014-2022, είναι επιλέξιμες.

Κρίσιμες προϋποθέσεις για την ολοκλήρωση της διαδικασίας αποτελούν η πλήρης αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης των πράξεων και η έγκαιρη έκδοση των απαιτούμενων διοικητικών πράξεων μεταφοράς, ώστε να καταστεί εφικτή η τεχνική προσαρμογή των πληροφοριακών συστημάτων, η εγγραφή στο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΑΠΔΕ), η εξασφάλιση πιστώσεων και η έκδοση των απαραίτητων οδηγιών πληρωμής από τον Οργανισμό Πληρωμών.

Για τον σκοπό αυτό, παρακαλούμε να προβείτε στις ακόλουθες ενέργειες:

- Έως **30/01/2026**, να αποσταλούν στην ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ, διαμέσου και των Ειδικών Υπηρεσιών Εφαρμογής που συντονίζουν τις αντίστοιχες Δράσεις, **οριστικοί κατάλογοι των πράξεων ΠΑΑ 2014-2022** που προτείνετε προς συνέχιση στο ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027, αναλυτικά ανά πράξη (Κωδικό ΟΠΣΑΑ) και με επαρκή τεκμηρίωση ως προς τη χρηματοδοτική και φυσική/διοικητική τους ωριμότητα.

- Έως **06/02/2026**, να προχωρήσετε στην **έκδοση των αποφάσεων συνέχισης** των ανωτέρω πράξεων, σύμφωνα με το συνημμένο υπόδειγμα (συν.1) και τα καθήκοντα που σας έχουν ανατεθεί ως Ενδιάμεσοι Φορείς Παρεμβάσεων ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027, και να τις αποστείλετε άμεσα για τις περαιτέρω απαιτούμενες ενέργειες.

Κατά τη διαμόρφωση του καταλόγου/εισήγησής σας, οφείλετε να λάβετε υπόψη ιδίως τα ακόλουθα:

- Ο κατάλογος συνεχιζόμενων πράξεων θα πρέπει να αφορά **αποκλειστικά πράξεις που δύνανται να χρηματοδοτηθούν στο ΣΣ ΚΑΠ 2023–2027**, στο μέτρο που έχει προβλεφθεί δυνατότητα συνέχισης σε υφιστάμενη ή/και νέα κατάλληλη Παρέμβαση, όπως αυτή αποτυπώνεται στο χρηματοδοτικό πίνακα του ΣΣ ΚΑΠ. Προς υποστήριξή σας, σας αποστέλλεται συνημμένο αρχείο (συν.2) με αναλυτικά τεχνικά δελτία των Παρεμβάσεων Αγροτικής Ανάπτυξης συνολικά, όπως αυτά συμπεριελήφθησαν στην πρόταση 3^{ης} τροποποίησης ΣΣ ΚΑΠ, ούτως ώστε να αξιοποιηθούν για επαλήθευση επιλεξιμότητας προτεινόμενων συνεχιζόμενων πράξεων.

- Οι Ενδιάμεσοι Φορείς οφείλουν να προβούν στις **απαιτούμενες διοικητικές και διαχειριστικές ενέργειες** (βλ. σχετικό (ε) έγγραφο) ώστε να υπάρχει σαφής διάκριση μεταξύ:
 - πράξεων που πληρούν τους όρους συνέχισης και προτείνονται προς μεταφορά,
 - πράξεων που δύνανται να ολοκληρωθούν με τις πληρωμές εντός ΠΑΑ έως 31/12/2025, και
 - πράξεων που δεν τηρούν όρους ένταξης/επιλεξιμότητας και, κατά περίπτωση, πρέπει να απενταχθούν με τις προβλεπόμενες διαδικασίες (διορθώσεις, ανακτήσεις, λοιπές ενέργειες), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
- Ως καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης πληρωμής των συνεχιζόμενων πράξεων πρέπει να ορίζεται, κατά κανόνα, ημερομηνία **όχι μεταγενέστερη της 31^{ης}/12/2027 ή της 31^{ης}/12/2029 για δημόσια έργα υψηλού προϋπολογισμού και μακράς διάρκειας**, με εξειδίκευση ανά πράξη, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση, την πολυπλοκότητα και το επίπεδο ωριμότητας/υλοποίησης κάθε περίπτωσης. Η επιλογή αυτή είναι αναγκαία, δεδομένου ότι απαιτείται επαρκής ρυθμός πληρωμών, ώστε να επιτευχθούν οι ενδιάμεσοι δημοσιονομικοί στόχοι **συμμόρφωσης με τον κανόνα n+2** του ΣΣ ΚΑΠ 2023–2027 και να αποφευχθεί η συσσώρευση ανειλημμένων υποχρεώσεων προς το τέλος της περιόδου.
- Σε περίπτωση που η εισήγηση συνέχισης πράξεων από Ενδιάμεσο Φορέα αντιστοιχεί σε συνολικό ποσό μεγαλύτερο από το ποσό που έχει προγραμματιστεί/κατανεμηθεί για τη σχετική Παρέμβαση στο ΣΣ ΚΑΠ, απαιτείται **τεκμηριωμένο αίτημα υπερδέσμευσης προς την ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ**, είτε από τον αρμόδιο Ενδιάμεσο Φορέα είτε από την αρμόδια Ειδική Υπηρεσία σε περίπτωση πολλαπλών Ενδιάμεσων Φορέων της ίδιας Παρέμβασης, με συνοπτική αιτιολόγηση, ρεαλιστικό προγραμματισμό πληρωμών και εκτίμηση δημοσιονομικών επιπτώσεων. Η αξιολόγηση του αιτήματος θα γίνει σε συνάρτηση με την εγκεκριμένη έκδοση του ΣΣ ΚΑΠ και την πορεία οριστικοποίησης πληρωμών του ΠΑΑ.
- **Τυχόν ανεκκαθάριστες προκαταβολές έως 31/12/2025** πρέπει είτε να συνδέονται ρητά με πράξεις που τελικώς συνεχίζονται στο ΣΣ ΚΑΠ (εφόσον πληρούνται οι όροι του άρθρου

155(4) του Καν. (ΕΕ) 2021/2115) είτε, ελλείψει τέτοιας σύνδεσης, να κινείται διαδικασία ανάκτησης/διόρθωσης σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες, ώστε να προστατεύονται τα οικονομικά συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τέλος, επισημαίνεται ότι η έγκαιρη τήρηση των ανωτέρω προθεσμιών είναι αναγκαία, ώστε να ολοκληρωθούν σωστά και χωρίς καθυστερήσεις τα επόμενα βήματα της διαδικασίας και να διασφαλιστεί η ομαλή μετάβαση και η συνέχεια των πληρωμών στο πλαίσιο του ΣΣ ΚΑΠ 2023–2027.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση.

Συνημμένα:

1. Υπόδειγμα απόφασης συνέχισης πράξεων
2. Τεχνικά Δελτία Παρεμβάσεων Αγροτικής Ανάπτυξης ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027 σύμφωνα με πρόταση 3^{ης} τροποποίησης

**Η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ**

ΑΡΓΥΡΩ ΖΕΡΒΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Παρεμβάσεων Αγροτικής Ανάπτυξης
 - Μονάδα Ενισχύσεων στις Γεωργικές Εκμεταλλεύσεις
 - Μονάδα Συνεργασίας και Καινοτομίας
 - Μονάδα Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Γεωργικών Συμβουλών
 - Μονάδα Τοπικής Ανάπτυξης
2. Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Άμεσων Ενισχύσεων και Τομεακών Προγραμμάτων
 - Μονάδα Δημοσίων Επενδύσεων ΕΓΤΑΑ
 - Μονάδα Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής
 - Μονάδα Ελέγχων
3. Διεύθυνση Προγραμματισμού και Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, ΥπΑΑΤ
4. Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής, ΥπΑΑΤ
5. Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής, ΥπΑΑΤ
 - Διεύθυνση Υγείας των Ζώων
6. Γενική Διεύθυνση Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος
7. Διευθύνσεις Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών των Επιθεωρήσεων Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας
8. Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.)
9. Γενικές Διευθύνσεις Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειών
10. Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης των Προγραμμάτων των Περιφερειών
11. Ομάδες Τοπικής Δράσης LEADER ΠΑΑ 2014-2022

ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Ιδιαίτερο Γραφείο Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
2. Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων
 - Γενική Διεύθυνση Ελέγχων, Ενισχύσεων και Πληρωμών (ΓΔΕΛΕΠ)
 - Διεύθυνση Προγραμμάτων Ενισχύσεων Αγροτικής Ανάπτυξης (ΔΙΠΕΑΑ)
3. Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης, ΥΠΑΑΤ
4. Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027
 - Μονάδα Προγραμματισμού και Δικτύωσης
 - Μονάδα Θεσμικής Υποστήριξης και Αξιολόγησης
 - Μονάδα Παρακολούθησης Εκχωρούμενων Μέτρων και Παρεμβάσεων
 - Μονάδα Εποπτείας Τήρησης ΣΔΕ και Εφαρμογής Μέτρων Πρόληψης και Καταπολέμησης της Απάτης
 - Μονάδα Διοικητικής και Τεχνικής Υποστήριξης και Δημοσιότητας